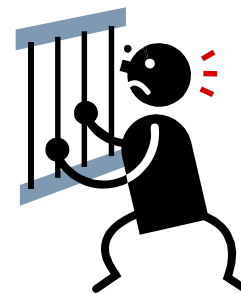

Trest odnětí svobody a jeho výkon

10.10.2011

Osnova přednášky

- Nepodmíněný trest odnětí svobody
- Penologie a penitenciaristika
- Právní úprava výkonu trestu odnětí svobody – TZ, TŘ a zákon o výkonu trestu odnětí svobody
- Penologické aspekty výkonu trestu odnětí svobody
- Ochranná opatření

Nepodmíněný trest odnětí svobody

- Pravidelný trest : maximálně 20 let
- Výjimečný trest: § 54 TrZ
 - odnětí svobody nad 20 až do 30 let
 - odnětí svobody na doživotí

Výjimečný trest nad 20 až do 30 let

- velmi vysoká závažnost nebo
- obzvláště ztížená možnost nápravy

Doživotí

- taxativní výčet zvlášt' závažných zločinů
- mimořádná závažnost a
- požadavek účinné ochrany společnosti nebo nemožnost napravit pachatele odnětí svobody nad 20 do 30 let

Penologie a penitenciariстика

- **Penologie** – nauka o výkonu trestu a jeho účincích
- **Penitenciariстика** (vězeňství) – zkoumá problematiku výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody

Právní úprava VTOS

- Trestní zákoník (z.č. 40/2009 Sb.)
- Trestní řád (z.č. 141/1961 Sb.)
- Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody
- Vyhláška MS č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody
- Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní
- Vnitřní řády věznic

Výkon TOS a trestní zákon

- § 56 odst. 1 TrZ – typy věznic
- s dohledem
- s dozorem
- s ostrahou
- se zvýšenou ostrahou

Zařazování a přeřazování odsouzených

- **§ 56 odst. 2 TrZ - kritéria zařazování**
 - kriminální minulost odsouzeného
 - povaha a závažnost TČ
 - výměra uloženého trestu odnětí svobody
- **§ 57 TrZ – podmínky přeřazování**
 - základní kritérium – chování odsouzeného ve výkonu trestu

Výkon TOS a trestní řád

- Úprava postupu soudu při zajišťování realizace rozsudku, jímž byl nepodmíněný TOS uložen.
- Hlava 21, oddíl 2, § 320 a násl.
 - nařízení výkonu trestu + výzva odsouzenému k nástupu trestu
 - odklad výkonu trestu
 - přerušení výkonu trestu
 - rozhodování o změně způsobu výkonu trestu

Zákon o výkonu TOS

Řád výkonu trestu

- **Zákon** upravuje v obecnější rovině
 - zásady výkonu trestu
 - přijímání a umístování odsouzených
 - práva a povinnosti odsouzených
 - zacházení s odsouzenými
 - specifika výkonu trestu u některých skupin odsouzených
 - propuštění z výkonu trestu
- **Řád** jako prováděcí předpis obsahuje detailnější úpravu.

Zásady výkonu trestu

- **§ 2 ZVTOS**

- *respektování důstojnosti odsouzeného*
- *omezování škodlivých účinků uvěznění*
- *takové zacházení, aby bylo zachováno zdraví odsouzených a podporovány takové postoje a dovednosti, které pomohou k návratu do společnosti a umožní vést soběstačný život v souladu se zákonem*

Typy věznic

- Dohled
- Dozor
- Ostraha
- Zvýšená ostraha

- Věznice pro mládež

Věznice se člení podle způsobu vnějšího střežení a zajištění bezpečnosti.

Podrobnosti stanoví Řád výkonu trestu.

dohled

- Pohyb uvnitř věznice bez omezení
- Práce zpravidla mimo věznici, dohled vychovatele min. 1x týdně
- Volný pohyb mimo věznici (kulturní akce, sport, bohoslužby apod. na základě povolení ředitele
- Návštěvy zpravidla bez dohledu, možnost povolit opuštění věznice až na 24 hodin

zvýšená ostraha

- Organizovaný pohyb pod dohledem příslušníka VS, nepovoluje se volný pohyb
- Práce na pracovištích uvnitř věznice či v celách, dohled min. 1x za 30 minut
- Návštěvy zpravidla za dohledu příslušníka VS

Práva odsouzených

- Sociální podmínky a zdravotní péče (strava, lůžko a prostor pro uložení osobních věcí, dostatečný oděv, denně 8 hodin spánku, doba potřebná k hygieně a úklidu, nejméně jednohodinová vycházka a přiměřené osobní volno)
- Korespondence, užívání telefonu, návštěvy (3 hodiny/měsíc)
- Duchovní a sociální služby
- Uspokojování kulturních potřeb (knihy, časopisy, denní tisk, společenské hry apod.)
- Nákup potravin + přijetí balíčku (2krát ročně)
- Právo podávat stížnosti a žádosti

Povinnosti odsouzených

- dodržovat pořádek a kázeň
 - plnit pokyny zaměstnanců VS
 - pracovat
 - plnit úkoly z programu zacházení
- + řada dalších konkrétních povinností a zákazů (např. zákaz hrát hry o peníze, tetovat sebe nebo jiného, poškozovat se na zdraví,.....)

Zacházení s odsouzenými

- Program zacházení
 - pracovní aktivity
 - vzdělávací aktivity
 - speciální výchovné aktivity
 - zájmové aktivity
 - oblast utváření vnějších vztahů

Ochranné léčení

- § 99 TrZ
- Obligatorně
 - zmenšeně příčetné osoby (§ 40 odst. 2, § 47 odst. 1)
 - nepřítetné osoby, jejichž pobyt na svobodě je nebezpečný

Ochranné léčení

- fakultativně
 - pachatel spáchal TČ ve stavu vyvolaném duševní poruchou a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný
 - pachatel zneužívá návykovou látku a čin spáchal pod jejím vlivem nebo v souvislosti s jejím zneužíváním

Ochranné léčení

- Forma ústavní nebo ambulantní
- Doba trvání – dokud není dosaženo účelu, nejdéle však na dva roky s možností opakovaného prodloužení
- Možnost dodatečné změny na zabezpečovací detenci.

Zabezpečovací detence

- Zákon. č. 129/2008 Sb. o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých zákonů – účinnost od 1.1.2009
- § 100 TrZ

Zabezpečovací detence

- Obligatorně
 - zmenšeně přičetné osobě - § 47 odst. 2
 - osobě nepřičetné (čin vykazuje znaky zvláště závažného zločinu + nebezpečnost pobytu na svobodě + ochranné léčení není dostačující z hlediska ochrany společnosti)

Zabezpečovací detence

- Fakultativně
 - Pachatel spáchal ve stavu vyvolaném duševní poruchou úmyslný trestný čin s horní hranicí převyšující 5 let + pobyt na svobodě je nebezpečný + ochranné léčení není dostačující z hlediska ochrany společnosti

Zabezpečovací detence

- pachatel, který se oddává zneužívání návykové látky a znovu spáchal zvlášť závažný zločin, ačkoli byl již pro zvlášť závažný zločin spáchaný pod vlivem návykové látky nebo v souvislosti s jejím zneužíváním odsouzen k TOS nejméně na dvě léta a nelze očekávat dosažení ochrany společnosti uložením ochranného léčení

Zabezpečovací detence

- Ústav po výkon zabezpečovací detence s léčebnými, psychologickými, vzdělávacími, pedagogickými, rehabilitačními a činnostními programy
- Vnější a vnitřní ostraha – Vězeňská služba
- Možnost dodatečné změny na ústavní ochranné léčení

Děkuji za pozornost.

- Hezký den.